నిద్ర రావటం లేదు

చీర కాళ్ళ కడ్డం పడుతోంది.

కాళ్ళు లాగుతున్నాయి.

నీరసంగా వుంది. ఆకలేస్తోంది.

అన్నమయినా పెట్టించలేదు. దొంగ వెధవ ... ! తను మాత్రంతెగ తాగాడు. తెగ తిన్నాడు. అందుకే అంత బలిశాడు దున్నపోతులాగా. నేను మాంసం తిననని తెలుసు. తెలిసి కూడా నీకు వేరే ఏమయినా తెప్పించమంటావా అని అడగలేదు. నా అంతట నేనడిగి తెప్పించుకోడానికి మనస్కరించలేదు. నా కడుపులో మండుతున్నా, వాడు నా ఎదటే కూర్చుని పందిలా తింటూ వుంటే, చూస్తూ వూరుకున్నాను.

నన్నూ తాగమన్నాడు. నేను తాగనని తెలుసువాడికి. నేనూ తాగి, మత్తులో పడితే, తెల్లవార్లూ వుంచేసుకోవచ్చని వాడి ఎత్తు. నేనంత వెర్రిదాన్నేమీ కాదు.

రిక్షా ఎక్కినా పోయేది... ఎంత సేపులే, అలవాటయిన నడకే గదా అనుకుంటే, ఎంతకి తరగటం లేదు. మామూలుగా అయితే ఈపాటికి ఇంటికి చేరేదాన్నే. కాని ఇవ్వాళ్ళ పొద్దున్నెప్పుడో తొమ్మిదింటికి తిన్న అన్నం... ఆఫీసులో ఆరుగంటల్దాకా చాకిరీ... ఆ తర్వాత వాడితో...

తిండి లేదు ... విశ్రాంతి లేదు. మధ్యలో రెండుసార్లు కాఫీ నీళ్ళు తాగాను. అంతే.

చీర బాగా నలిగిపోయింది. రేపు మళ్ళీ కట్టుకోడానికి పనికి గాదు. రేపు ఆఫీసుకు ఏం కట్టుకెళ్ళాలో ఏమో. నాకున్నవే ఆరేడు... అందులో చెల్లెళ్ళిద్దరూ, చెప్పా చెయ్యకుండా చెరోటి

కట్టుకుపోతుంటారు చెప్పినా వినరు "మాక్కూడా చీరలు కొనిపెట్టు నీవి ముట్టుకోం" అంటారు ఎక్కణ్ణించి తేను ?

వందరూపాయలివ్వటానికి ఏడిచాడు వెధవ అంతా అయినాక "రేపు తీసుకోగూడదా డాళింగ్ ఎల్లుండి ఇస్తాన్లే డియర్ ఇవ్వాళ నాక్కొంచెం అవసరముంది " అంటూ దొంగ వేషాలు మొదలెట్టాడు నేను వదల్లేదు "నేను వచ్చింది మీ డబ్బు కోసం కాదు మీ కోసం మీరంటే ఇష్టం వుండబట్టి కానీ " అంటూ , నేనూ నటించాను ఇప్పుడిప్పుడే నేనూ నటించడం నేర్చుకుంటున్నాను

ఇప్పుడింటికెళ్ళగానే అమ్మ ముందూ, నాన్నగారిముందూ, చెల్లెళ్ళముందూ ఆఫీసులో ఓవర్ టైమ్ చేసి, అలిసిపోయి వస్తున్నట్టు నటించాలి అలిసి పోయినమాట నిజమే, అందుకు నటించక్కర్లేదు

నిన్న, మొన్నటిదాకా ఎంత అమాయకంగా వుండేదాన్ని ఎంత వెర్రిదానిలా వుండేదాన్ని అలాంటి దాన్ని ఇప్పుడెన్ని నటనలు నేర్చాను ఎన్ని పనులు తల్చుకుంటే నవ్వొస్తోంది అంతకుమించి ఏడుపొస్తోంది కాని - ఏడుపొచ్చినప్పుడల్లా ఏడవకుండా వుండటం కూడా ఇప్పుడిప్పుడే నేర్చుకుంటున్నాను

* * *

ముందు గదిలో చీకటిగా వుంది

బల్బు మాడిపోయి రెండురోజులయింది ఇవ్వాళ ఆఫీసు నుంచి ఇంటి కొచ్చేప్పుడు తెద్దామనుకున్నాను మర్చిపోయాను ఆఫీసు నుంచి సరాసరి ఇంటి కొస్తే గుర్తుండేదేమో

నాన్నగారు ఆ చీకట్లోనే కూర్చుని వున్నారు కాండిలయినా లేదు ఇంట్లో అవీ లేవనుకుంటాను

ఏమిటమ్మా ఇంత లేటయింది ?" అని కూడా అడగలేదు నాన్నగారు ఆయన అడగరు కన్నబిడ్డల్నీ, కట్టుకున్న భార్యనే కాదు ఆయనెప్పుడూ ఎవర్నీ ఏమీ అడగరు, అదేమిటని ప్రశ్నించరు

ప్రశ్నలు వెయ్యటమనేది అసలాయన కెప్పుడూ చాతకాదనుకుంటాను

అందుకే కేవలం ఆయన చాతకానితనం వల్లనే నలభై ఏళ్ళు పని చేసినా, నాలుగొందల గుమాస్తాగానే రిటైరయ్యారని అమ్మ ఇప్పటికీ సాధిస్తూ వుంటుంది

"భోం చేశారా నాన్నగారూ" అని అడుగుదామనుకున్నాను అడగలేకపోయాను నోరు పెగల్లేదు ఎందుకో భయమేసింది ఆయన నన్నెప్పుడూ ఏమీ అనకపోయినా, ఏమీ అడక్కపోయినా ఇంట్లో నేను భయపడేది నాన్నగారి కొక్కరికే ఆయన్నలా చీకట్లోనే వదిలేసి

మెల్లగా లోపలికెళ్ళాను.

వంటింట్లో భోజనాలవుతున్నాయి. చెల్లెళ్ళూ తమ్ముడూ తింటున్నారు. సామాన్యంగా నేను రాందే వాళ్ళు తినరు. నా కోసం చూసిచూసి, ఇప్పుడే కూర్చున్నట్టున్నారు.

నన్ను చూడగానే "రావే ! నీక్కూడా వడ్డిస్తాను" అంది అమ్మ. ఇంత ఆలస్యమెందుకయిందని అడుగుతుందేమో ననుకున్నాను. అడగలేదు. నేను వెళ్ళి భోజనాల దగ్గర కూర్చునేసరికి చెల్లెళ్ళూ తమ్ముడూ - కబుర్లూ నవ్వులూ ఆపేశారు మాట్లాడకుండా తింటున్నారు. మధ్య మధ్యలో నాకేసి బెదురు బెదురుగా చూస్తున్నారు. నాన్నకీ, అమ్మకీ జడవరు వాళ్ళు. నేనంగేనే భయం.

సంపాదించి పోషిస్తున్నానని కొద్దిగా గౌరవం కూడా వుందేమో.

తిట్టినా, కొట్టినా, వెట్టిచాకిరీ చేయించుకున్నా - ఈ దేశంలో పెళ్ళాలు మొగుళ్ళ ముందు వినయంగా, భయంగా, భక్తిగా వుంటారు. ఎందుకు ? తిండికీ బట్టకీ ఆ మొగుళ్ళ సంపాదన మీ ... ధారపడి బతకడం వల్లనే గదా ! అలాగే వీళ్ళూనూ.

ఇంటికి రాగానే "అక్కా ! వచ్చావా" అంటూ ఒక్కరూ ఎదురు రారు. పక్కన కూర్చుని కబుర్లు చెప్పరు. నేను పక్కనుంటే ఫక్కుమని నవ్వరు. అప్పుడప్పుడూ ఏడుస్తారు వాళ్ళ... కోప్పడితేనూ, కసిరితేనూ, వాళ్ళడిగినవి కొనిపెట్టకపోతేనూ, వాళ్ళడిగినప్పుడు డబ్బు లేదంటేనూ

ఈమధ్య నేనూ అంతే. నేనూ మా వాళ్ళకి తగ్గట్టుగానే తయారయ్యాను. నవ్వటం నేనూ మర్చిపోయాను. అమ్మా, నాన్న , చెల్లి, తమ్ముడూ అంటూ ఆప్యాయంగా పలకరించడ... మరిచిపోయాను. కటువుగా తప్ప కమ్మగా మాట్లాడ్డం మరిచిపోయాను. బ్రతికున్న సంగతె మరిచి పోయాను. సగానికి పైగా చచ్చిపోయాను.

చెల్లెళ్ళకీ, తమ్ముడికీ వున్నట్టుగానే అమ్మకి కూడా నామీద కొంత గౌరవం వుంది.

తమ్ముడడిగితే వెయ్యకుండా గిన్నెలో వున్న నెయ్యి నాలుగు చుక్కలూ నా పళ్ళెంల... వొంపింది.

ఇవ్వాళ్టితో ఇంట్లో నెయ్యి నిండుకుందన్న మాట. రేపు కొనాలి. ఈ కంపు నెయ్యి ఇరవై రెండు రూపాయలు.

ఇంత ఆలస్యమైందేమిటని అమ్మ ఇప్పటికీ అడగలేదు. అంటే ఇంకాస్సేపట్లో ఇంకే... అడుగుతుంది. బహుశా, రేపు నెయ్యి కొనడానికి డబ్బు లిమ్మని అడుగుతుంది. బియ్యం ఇంకా నాల్రోజులే వస్తాయని చెబుతుంది. ఈ నెల కరెంటు బిల్లూ, వాటర్ బిల్లూ ఇంకా కట్టలేదని గుర్తు చేస్తుంది. తనని "ఈ నెలలోనయినా కాస్త కళ్ళ డాక్టరు దగ్గరకి తీసుకెళ్ళు తల్లీ" - అని వేడుకుంటుంది

కూర ఏమాత్రం బాగుండలేదు. ఉప్పు లేదు. కారం లేదు. రుచి లేదు. గొంతు దిగడం లేదు. ముద్ద ముద్దకీ నీళ్ళు తాగుతూ అలాగే నాలుగు ముద్దలు తిన్నాను అమ్మ చారు పోసింది. అవీ బాగుండలేదు.

అమ్మ అడగాల్సినవన్నీ అడిగేసింది. అన్నీ విన్నాను. కొన్నిటికి వూకొట్టి వూరుకున్నాను. కొన్నిటికి అలాగే అన్నాను. కొన్నిటికి ఏమీ అనలేదు.

పేరుకి పెరుగే కాని, మజ్జిగ కంటే హీనంగా వుంది. అంత ఆకలితో వచ్చిన దాన్ని అసలు అన్నమే తిన్లేకపోయాను. ఆకలి చచ్చిపోయింది. కడుపు నిండిపోయింది. చెయ్యి కడుక్కుని లేచాను.

వొళ్ళు పచ్చి పుండులా వుంది. కళ్ళు కూరుకుపోతున్నాయి. నిద్ర ముంచుకొస్తోంది. మనిషి ననుకున్నాడో, మరబొమ్మ ననుకున్నాడో - ఆ ఛండాలుడు వొళ్ళంతా హూనం చేసి వదిలాడు. ఇక ఛస్తే వాడి దగ్గరకి వెళ్ళకూడదు.

నాన్నగారు పడుకున్నట్టున్నారు. ముందు గదిలో ఎక్కడా అలికిడి లేదు. అమ్మ వంటింట్లో అన్నం తింటోంది. తిన్నాక, అంట్లన్నీ తోమి, అన్నీ సర్ది అప్పుడు పడుకుంటుంది. తెల్లారగట్ట నాలుగింటికో నాలుగున్నరకో లేస్తుంది. అప్పట్నించీ రాత్రి పదిగంటల్దాకా , పని చేసింది చేసినట్టే వుంటుంది ఎంత చేసినా ఆ పని తెమలదు.

"నువ్వు కూర్చోమ్మా! నే వడ్డిస్తాను.." అని వెళ్ళి అమ్మకి అన్నం పెట్టి అయ్యేదాకా పక్కన కూచుందామనిపించింది. కాని వెళ్ళలేదు.

తమ్ముడు చాప పరుచుకుని, పుస్తకం ముందేసుక్కూచున్నాడు. ఏం చదవాలో తెలీకనో ఏమో - గంట సేపు పుస్తకాలన్నీ కెలికి, చివరికేవో రెండు పుస్తకాలుచ్చుకుని, చిన్న చెల్లెలు కూడా తమ్ముడి పక్కన చేరిం[illegible]. పెద్దది పక్కలు సర్దుతోంది.

అప్పుడు చూశాను. అనుకున్నట్టే అయింది. పెద్ద చెల్లెలు నా చీర కట్టుకుంది [illegible] ఆఫీసుకు కట్టుకెళ్దామనుకున్నాను. ఇక పనికి రాదు.

పొద్దునెప్పుడు కట్టిందో ఇంతమటుకు విప్పనయినా విప్పలేదు ఇప్పుడట్లాగే [illegible] చీరతోనే పడుకునేట్టుంది.

ఒక్కసారిగా నాకెక్కడ లేని కోపమూ వచ్చింది. కస్సుమని లేచాను. బిగ్గరగా అరిచాను నోటికొచ్చినట్టల్లా తిట్టాను. ఏమైందే అంటూ అమ్మ అన్నం దగ్గర్నించి లేచి వచ్చింది. చి[illegible] చెల్లెలూ, తమ్ముడూ నావంక భయుం భయంగా, గుడ్లప్పగించి చూస్తూ కూర్చున్నారు. ఎం[illegible] అరిచి ఎన్ని తిట్టినా పెద్ద చెల్లెలు ఏమీ అనలేదు తలొంచుకుంది. కంట తడి పెట్టింది. మెల్లగా "ఏం చెయ్యనక్కా ... ఇంకో చీరలేదు ఇవాళ మా ఫ్రెండ్స్ వాళ్ళింట్లో ఏదో

ఫంక్షనుంటేనూ... నీతో మొన్న చెప్పాగా..." అంది.

అవును, చెప్పింది. 'అసలు బొత్తిగా చీరలు లేవక్కా.... అన్నీ చిరిగిపోయాయి' అని చెప్పింది. కనీసం నాకోటీ చెల్లి కోటీ రెండు చీరెలయినా కొని పెట్టక్కా అని అడిగింది. ఎల్లుండి ఫంక్షన్‌కి నీ చీర కట్టుకెళ్తానక్కా అని కూడా చెప్పింది.

పెద్దదాన్ని వదిలేసి, చిన్న వాళ్లిద్దర్నీ కాసేపు తిట్టాను. సరిగా చదవడం లేదని. ఆమాత్రం శ్రద్ధ లేకపోతే అసలు చదువే మానెయ్యమనీ తిట్టాను.

వాళ్ళు ఎదురు చెప్పలేదు. వొంచిన తలలు ఎత్తలేదు. అమ్మ నా ధోరణి చూసి ఏమీ అనలేకపోయింది. మళ్ళీ వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

* * *

నిద్ర రావటం లేదు.

ముంచుకొస్తోందనుకున్న నిద్ర ఏమైపోయిందో తెలీదు. కళ్ళు మండుతున్నాయి. పక్కింటి గడియారం పన్నెండు కొట్టి చాలాసేపయింది. ఈపాటికి వొంటిగంట అయ్యుంటుంది. ఎంతసేపు కళ్ళు మూసుకన్నా, మంచమ్మీద ఎంత దొర్లినా నిద్ర రావటం లేదు. పక్క మంచమ్మీద చెల్లెళ్ళిద్దరూ పడుకున్నారు. అమ్మ, తమ్ముడూ చాప మీద పడుకన్నారు.

మంచమ్మీంచి దిగి, కాసేపు అటూ ఇటూ నడుద్దామా అనిపిస్తోంది. రెండు మంచాలూ, చాపా వెయ్యగా, ఈ గదిలో ఇంక అడుగు మోపడానికి కూడా చోటు లేదు.ఇంకెక్కడ తిరగాలి? ఇక వంటింట్లోకి వెళ్ళి తిరగాలి.

లేచి, మంచమ్మీదనే గోడ కానుకుని కూర్చున్నాను. గాలి లేదు. ఉక్కగా వుంది. ఫాన్ కొందామని ఎన్నాళ్ళనించో అనుకుంటున్నాను. కుదరలేదు. ఆ కిటికీ గూడులా వుంది కాని, కిటికీలా లేదు. అందులోంచి గాలి రావటం లేదు గాని, బయటి వెల్తురు కొద్దిగా లోపలికొస్తోంది.

తమ్ముడు అమ్మని కరుచుకుపడుకున్నాడు.

"చెప్పులు తెగిపోయినై. కొత్తవి కొని పెట్టక్కా" అని వారం రోజుల క్రితం అడిగాడు. అప్పట్నించీ రోజూ ఒకసారైనా అడుగుతూనే వున్నాడు. నేను తిట్టకుండా వుంటే, ఇందాకా అడిగేవాడే. అనవసరంగా తిట్టాను. వాడు బాగానే చదువుతాడు. చిన్న చెల్లెలూ బాగానే చదువుతుంది. అది ఈ సంవత్సరం బి.ఎస్సీలో చేరింది. దానికీ చెప్పులు కావాలి. బుక్స్ కావాలి. చీరలు కావాలి. బాగ్ కావాలి.

పెద్దది నిద్రలో కలవరిస్తోంది. ఏమిటో అంటోంది. "కాదక్కా ... " అంటోంది. ఇంకేమిటో అంటోంది. నిద్రలోనే ఏడుస్తోంది. లేపుదామా అనుకున్నాను. లేపలేదు

కాస్సేపటికి అదే మానేసింది. దీనికి చదువు రాలేదు. అతి కష్టం మీద పదో తరగతి పాసయిది. ఇంటర్లో చేరి ఒక సంవత్సరం చదివి ఇక నావల్ల కాదని మానేసింది. అప్పట్నించీ ఖాళీ గానేవుంది. టైపూ, షార్టుహాండూ నేర్చుకుంటోంది. మూడేళ్ళ నుంచి వెతుకుతున్నా, ఎక్కడా ఉద్యోగం రాలేదు. పెళ్ళీడొచ్చింది.

పెద్దదానికీ చిన్న దానికీ సంవత్సరంన్నరే తేడా వయసులో. దానికీ పెళ్ళీడొచ్చినట్టే. లేదా వస్తున్నట్టు. పెద్ద చెల్లెలు కంటే నేను ఆరేళ్ళు పెద్దదాన్ని. నాకూ పెళ్ళీడొచ్చినట్టే. ఆరేళ్ల క్రితమే వచ్చినట్టు.

ఆరేళ్ల క్రితం చేరిన ఉద్యోగానికి ఇప్పటికి నాలుగొందలొస్తోంది జీతం నాన్నగారి పెన్షన్ నూట పాతిక.

ఇవ్వాళ "సంపాదించిన" వందా రేపు అమ్మ కివ్వాలి. అమ్మ ఇందాక చదివిన జాబితాకే అది సరిపోతుందో లేదో.. ఈ నెలలోనయినా చెల్లెళ్ళకి చీరలు కొనాలి ముందు తమ్ముడికి చెప్పులు కొనాలి. చిన్నదానికి బుక్స్ కొనాలి. అమ్మని కళ్ళ డాక్టర్ దగ్గరకి...

"వాడు" మళ్ళీ నాల్రోజుల తర్వాత వస్తానన్నాడు. ఫోన్ చెయ్యమన్నాడు. కార్డు ఇచ్చాడు. ఎక్కడో వుండాలి. బాగ్‌లో వేశానో లేదో .. పొద్దున లేవగానే చూడాలి ఫోన్ చెయ్యాలి.

పెద్ద చెల్లెలు మళ్ళీ కలవరిస్తోంది.

పక్కింటి గడియారం రెండు కొట్టింది.

గాలి లేదు. నిద్ర రావటం లేదు.

ఈ రాత్రికింక నిద్ర పట్టేట్టు లేదు. ●

(జ్యోతి - దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక - 1980)